

Dotace a financování projektů – novinky a aktuální info

Ing. Vladimír Sochor

ředitel odboru energetické účinnosti a úspor

Setkání EKIS

Litomyšl, 17.-18. září 2018

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce energetiky
Odbor energetické účinnosti a úspor

Směrnice 2012/27/EU o energetické účinnosti

- ➔ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2012/27/EU o energetické účinnosti (EED) byla přijata dne 25. října 2012
 - ▶ energetická účinnost (EE) – v rámci strategie „Evropa 2020“, jeden z cílů klimaticko-energetické politiky 20-20-20
- ➔ **Národní akční plán energetické účinnosti – NAPEE**
 - ▶ schválené znění v květnu 2014, aktualizace – další únor 2016 a březen 2017
- ➔ Zimní balíček – **Clean energy for all Europeans**
 - ▶ revize směrnice a nastavení cílů do roku 2030 – 27% - 30% - **32,5%** - 35% - 40%

Energetické úspory a energetická účinnost

→ zvyšování energetické účinnosti při výrobě a distribuci energie

- ▶ chytré sítě
- ▶ uplatňování principů BAT při rekonstrukcích a úpravách energetických technologií
- ▶ dosahované úspory nemají vliv na plnění cílů dle čl. 7 směrnice o energetické účinnosti

→ úspory energie na konečné spotřebě energie

- ▶ úspory energie v budovách a v průmyslu
- ▶ **závazek ČR dle čl. 7 směrnice pro období 2014-2020 ve výši 51,1 PJ nových úspor energie** (každý rok 7,3 PJ nových úspor), tj. 204,39 PJ kumulovaných úspor energie za celé období 7 let
- ▶ **aktuálně je plnění cíle ve výši 35%** (oproti očekávaným více než 50 %)
- ▶ potřebné prostředky pro zajištění plnění cíle do roku 2020 ve výši 73 mld. Kč

Národní energeticko-klimatický plán

Vybrané cíle (pro oblast energetické účinnosti):

- ➔ **indikativní EU cíl energetické účinnosti ve výši 32,5 %**
ustanovení je možné považovat za kritické, protože potenciál snížení konečné spotřeby ČR do roku 2030 je oproti predikcím z roku 2007 na úrovni 29 %
- ➔ **stanovení reálné míry úspor energie dle čl. 7 na úrovni 0,8 % po započítání výjimek a jiných odečtů** (tzv. reálná míra úspor energie)
pro ČR to představuje dosažení objemu 8,4 PJ/rok vykazatelných nových úspor energie u konečného spotřebitele
jedná se velmi rizikové ustanovení, protože jde o dvojnásobnou míru úspor, než by mohlo být přijatelné – **reálný potenciál snížení spotřeby energie** u konečného spotřebitele ČR **je závislý na přijatých politikách** a pohybuje se výrazně pod touto úrovní

Nástroje k naplňování cílů energetické účinnosti v ČR

- ➔ **legislativní nástroje** (zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií s příslušnými prováděcími předpisy v podobě řady vyhlášek)
- ➔ **investiční dotace** (OPPIK, OPŽP, NZÚ, EFEKT, IROP, OPPIR)
- ➔ **nástroje finančního inženýrství** (finanční nástroje např. program ENERGA)
- ➔ **neinvestiční dotace** (program EFEKT)
 - ▶ podpora přípravy energeticky úsporných projektů pomocí metody Energy Performance Contracting (EPC)
 - ▶ zavedení energetického managementu
 - ▶ podpora osvěty: poradenská střediska, semináře, publikace

Implementace obsahu EED do českého prostředí

➔ **zákon č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií**

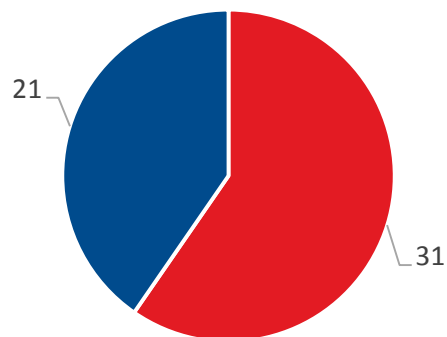
- ▶ poslední novela zákona s platností od 1. 7. 2015 (změny v zákoně 103/2015)
- ▶ příklady souvisejících vyhlášek a jejich novely:
 - ➔ 78/2013 o energetické účinnosti budov (v přípravě novela vyhlášky)
 - ➔ 118/2013 o energetických specialistech (novela ve sbírce zákonů)
 - ➔ 480/2012 o energetickém auditu a energetickém posudku (novela ve sbírce zákonů)

Zdroj dotace na realizace úsporných opatření

➔ Období 2007-2013 – 52 mld. Kč

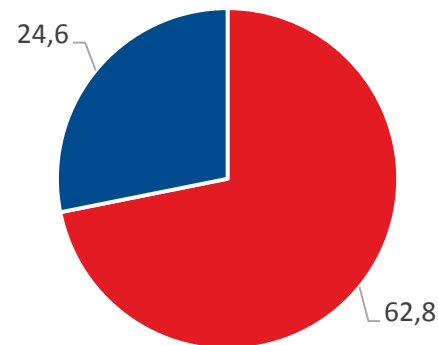
➔ Období 2014-2020 – 87 mld. Kč (předpoklad alokace)

Období 2007-2013 [mld. Kč]

■ Operační programy ■ Národní programy

Období 2014-2020 [mld. Kč]

■ Operační programy ■ Národní programy

Alokace prostředků v jednotlivých dotačních programech

Sektor	Alokace do 2020 předpoklad [mld. Kč]	Predikce úspor dle NAPEE do 2020 [PJ]
Operační program podnikání a inovace pro konkurenceschopnost (OP PIK)	20,0	9,6
Operační program Životní prostředí (OPŽP)	24,6	5,0
Integrovaný regionální operační program (IROP)	13,9	3,5
Nová zelená úsporám	19,4	10,3
Operační program Praha – pól růstu	1,0	0,01
Program EFEKT	0,8	0,4
Součet	79,7	28,8

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost

- ➔ hlavní zaměření na oblast úspor energie – SC 3.2 (Efektivní energie)
 - ▶ **nenaplňování absorpční kapacity** – hledání důvodů a možnosti podnícení zájmu
 - ▶ možnost **nalezení dodatečných oblastí na poskytování dotací**
 - ▶ vhodné **vytipovat další specifické cíle**, ve kterých by bylo možné vykázat úspory
- ➔ možnost dodatečných přístupů a dodatečných opatření
 - ▶ **aplikace finančních nástrojů a dalších mechanismů**, včetně dobrovolných dohod – do roku 2020 by mohlo být konkurencí pro dotace (příprava a vhodná kombinace)

Operační program Životní prostředí

→ kotlíkové dotace (PO2, SC 2.1)

- ▶ výměna kotlů na pevná paliva s ručním přikládáním za nový jiný zdroj tepelné energie
- ▶ byla 2. výzva s objemem 3,4 mld. Kč (celkem je v plánu poskytnutí 9 mld. Kč do 2020)

→ dotace na **zateplení objektů ve veřejném sektoru** (PO5, SC 5.1)

- ▶ není dostatečné zateplit budovy bez dalších opatření
- ▶ nutná je následná péče o správně provozovanou budovu – energetický management
- ▶ možnost kombinace dotace na zateplení s EPC projekty (bonus 5% na dotaci)

Program Nová zelená úsporám

➔ program MŽP administrovaný SFŽP

- ▶ program zaměřený na úspory energie a obnovitelné zdroje energie **v rodinných a bytových domech**
- ▶ průběžná výzva – kontinuální příjem žádostí
- ▶ zdroj dotačních prostředků – **přínosy z prodeje emisních povolenek** (kolísání ceny emisních povolenek)
- ▶ celkem téměř 20 mld. Kč (původní předpoklad 27 mld. Kč)
- ▶ **dobře fungující program** – příklad pro jiné státy

Podpora pro budovy ve státním sektoru

→ dotace z OPŽP (PO5, SC 5.1)

- ▶ možnost získání dotace v závislosti na objemu dosažitelných úspor energie
- ▶ minimální výše dotace ve výši 35% z uznatelných výdajů a maximálně 50%

→ dotace z programu NZÚ

- ▶ přiřazení dotace k dotaci z OPŽP (45%)
- ▶ již nejsou zkoumány podmínky a požadavky (jen v rámci pravidel OPŽP)
- ▶ celkově možná dotace 80 – 95% (plus bonus 5% za EPC, tedy až 100% - musí být min. 60% úspor energie)

Další možnosti zvyšování objemu úspory energie

- ➔ možnosti optimalizace **využití finančních nástrojů a využívání metody EPC** ve vztahu k maximalizaci úspor energie
- ➔ možnosti **zavádění systémů hospodaření s energií v podobě energetického managementu** v souladu s normou ISO 50001
- ➔ možnosti nových **konceptů dobrovolných systémů energeticky úsporných opatření** (aby byly nákladově i administrativně efektivní)
- ➔ hledání možností **dodatečných úsporných opatření** zejména těch, která nebudou realizována s dotací

Současný stav aplikace finančních nástrojů

Operační programy

- ➔ **Operační program Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost**
 - ➔ odstartováno (září 2017) – alokace téměř 0,5 mld. Kč (zatím?)
- ➔ **Integrovaný regionální Operační program**
 - ➔ Stále ve fázi přípravy (na přelomu 2017/2018?) – alokace do 2 mld. Kč
- ➔ **Operační program Životní prostředí**
 - ➔ špatná zkušenost z předchozí výzvy – příprava finančního nástroje ?

mimo Operační programy - program ENER G

Program ENERG

- ➔ využití zbylých prostředků z roku 2014 (prodej emisních povolenek)
 - ▶ doplňkový program na podporu energeticky úsporných projektů vůči OPPIK
 - ▶ poskytování zvýhodněných úvěrů pro SME **na území hlavního města Prahy**
 - ▶ celkový objem programu – 129 mil. Kč
 - ▶ administrace programu – **Českomoravská záruční a rozvojová banka**
 - ▶ **výhodné podmínky:**
 - ➔ úroková míra 0%, možnost odkladu splátek o 2 roky a splatnost až 10 let
 - ▶ při úspěšném uplatnění **možnost rozšíření s využitím dalších prostředků**

Změna motivace pro energeticky úsporné projekty

- ➔ „malé“ obnovitelné zdroje energie – zahrnutí do energeticky úsporných řešení
- ➔ **motivace pro energeticky úsporný projekt**
 - ▶ možnost získání dotace – každá investiční dotace pokrývá trh
 - ▶ nabídka od různých firem na jednotlivé technologie – dílčí řešení
- ➔ **motivace musí být zejména v dostupnosti informací o komplexních řešeních a jejich přínosech**
 - ▶ příležitost **pro zákazníka**, aby si vybral řešení, které mu přinese **příjemnou míru výnosů**
 - ➔ pro podnikatele – přijatelná doba návratnosti projektu není delší než 5-6 let
 - ➔ pro veřejný a residenční sektor – přijatelná doba návratnosti projektu může být až 25 let

Nový typ přístupu k zákazníkovi

- ➔ **podnikatelská příležitost – poskytování energetických služeb**
 - ▶ nový typ energetických služeb – **projekt musí přinést zákazníkovi určitý přínos (příklady dobré praxe)**
 - ▶ poskytnout zákazníkovi **komplexní řešení energeticky úsporných řešení** (zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení)
 - ▶ poskytovatel energetických služeb v návaznosti na nabídku **zpracování „studie proveditelnosti“ v podobě energetického posouzení** může dále nabídnout realizaci navržených opatření, modely financování a také následný monitoring (může dokonce navrhnout převzetí dodávek energie)
 - ▶ je možná **malá dotace na zpracování „studie proveditelnosti“** (program EFEKT)

Nový typ poskytování energetických služeb

➔ mnoho projektů je realizováno **bez podpory investičních dotací**

- ▶ **evidenční program kvality navržených řešení úsporného projektu bez podpory investiční dotace**
- ▶ hlavní charakteristika programu **vysoká kvalita návrhu řešení a instalace energeticky úsporných opatření**
- ▶ možnost **kombinace s programem EFEKT**
- ▶ www.usporysrozumem.cz

**Úspory energie
s rozumem**

Program Úspory energie s rozumem

- ➔ základním principem je **kvalita projektů**
- ➔ iniciace přístupu firem, které budou nabízet své služby **garanti připravovaných a realizovaných projektů**
- ➔ kvalitně realizovaný projekt získá **certifikát kvality a značku kvality pro projekt**
- ➔ firma energetických služeb, která pomůže zrealizovat 10 kvalitních projektů získá **certifikát kvality a značku kvality pro firmy**

Program EFEKT

- ➔ nový program je vyhlášen **na pětileté období 2017 – 2021**
- ➔ rozpočet **na celé programové období ve výši 750 mil. Kč**
tj. ročně 150 mil. Kč
- ➔ **pro rok 2019** jsou výzvy vyhlašovány na konci srpna 2018 s termínem pro podávání žádostí do konce listopadu 2018
- ➔ program obsahuje dva podprogramy:
 - ▶ P1 – podpora investičních projektů
 - ▶ P2 – podpora neinvestičních projektů
- ➔ www.mpo-efekt.cz

Přehled podpořených projektů z programu EFEKT

Podpora rekonstrukce veřejného osvětlení	2014	2015	2016	2017	2018 *
Počet doručených žádostí	33	48	274	249	152
Počet podpořených projektů	19	45	35	154	141
Objem dotace z programu EFEKT [mil. Kč]	8	22	45	100	124
Celkové náklady projektů [mil. Kč]	19	59	90	207	370
Očekávané úspory [GJ/rok]	3 000	7 200	3 000	19 242	19 912
Průměrná dotace na projekt [tis. Kč]	380	469	1 290	652	885

* pro rok 2018 mohou ještě údaje doznat změny

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (1)

důraz na neinvestiční formy podpory úspor energie

▶ Energetická konzultační a informační střediska (EKIS)

- ▶ podnikatelé, **obce a města**, spolky atd.
- ▶ max. dotace 300 tis. Kč (záloha 80 tis. Kč, na konci roku doplatek nebo vratka podle výkonnosti střediska)
- ▶ 100 % způsobilých výdajů

▶ kurzy, semináře v oblasti úspor energie

- ▶ podnikatelé, spolky atd.
- ▶ kurzy s vložným (dotace 40 tis. Kč/den, 50 % způsobilých výdajů)
- ▶ kurzy bez vložného (dotace max. 80 tis. Kč/den, 90 % způsobilých výdajů)

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (2)

- ▶ publikace, podklady a nástroje pro rozšiřování informací v oblasti úspor energie
 - ➔ podnikatelé, spolky atd.
 - ➔ dotace max. 200 tis. Kč, 70 % způsobilých výdajů
- ▶ zpracování územní energetické koncepce (zprávy o ÚEK)
 - ➔ kraje, Praha (dotace max. 800 tis. Kč, 50 % způsobilých výdajů)
 - ➔ statutární města (dotace max. 400 tis. Kč, 50 % způsobilých výdajů)
- ▶ posouzení vhodnosti energeticky úsporných EPC projektů a zpracování zadávací dokumentace pro veřejnou zakázku na projekt řešený metodou EPC
 - ➔ **veřejný sektor**, státní sektor i podnikatelský sektor (dotace max. 200 tis. Kč, 70 % způsobilých výdajů)

Podpora energetických služeb ze strany státu ...

- ➔ **zpracování standardních dokumentů** (vzorová smlouva pro EPC, metodika aplikace projektů EPC, etický kodex) – odkaz: <http://www.mpo.cz/dokument105425.html>
- ➔ **náležitosti smlouvy** na poskytování energetických služeb se zaručeným výsledkem **v novele zákona č. 406/2000** o hospodaření energií (§10e)
- ➔ **návrh certifikace firem energetických služeb** a zavedení seznamu firem energetických služeb dle §10f zákona 406/2000 o hospodaření energií
- ➔ **seznam poskytovatelů energetických služeb** na stránkách MPO (§10c)
odkaz: <http://www.mpo.cz/dokument170967.html>
- ➔ **příprava pilotních projektů EPC v objektech státní správy** (komunikace s MF)

Neinvestiční dotační podpora z programu EFEKT (3)

- ▶ zavedení systému hospodaření s energií v podobě energetického managementu
 - ➔ kraje, města a městské části s počtem nad 5 tisíc obyvatel, podnikatelské subjekty
 - ➔ dotace až 500 tis. Kč a max. 70% způsobilých nákladů
- ▶ příprava realizace kvalitních úsporných projektů se zásadami dobré praxe
 - ➔ vlastníci domů k bydlení, **objektů ve veřejném sektoru** a objektů k podnikání
 - ➔ dotace na zpracování studie proveditelnosti v podobě energetického posouzení až **200 tis. Kč a max. 70% způsobilých nákladů**
 - ➔ forma dotace **ex post**, tj. po zpracování studie
 - ➔ na rok 2018 výzva vyhlášená a **podávání žádostí do 20. 10. 2018 (pro 2019 bude vyhlášeno)**

Podpora úsporných projektů se zásadami dobré praxe

➔ rozdělení podpory podle vlastnictví objektů

▶ **rodinné domy**

➔ dotace na zpracování dokumentu **až 30 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **bytové domy**

➔ dotace na zpracování dokumentu **až 50 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **objekty ve veřejném sektoru**

➔ dotace na zpracování dokumentu **až 100 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

▶ **objekty pro podnikatelské účely**

➔ dotace na zpracování dokumentu **až 200 tis. Kč** a max. 70% způsobilých nákladů

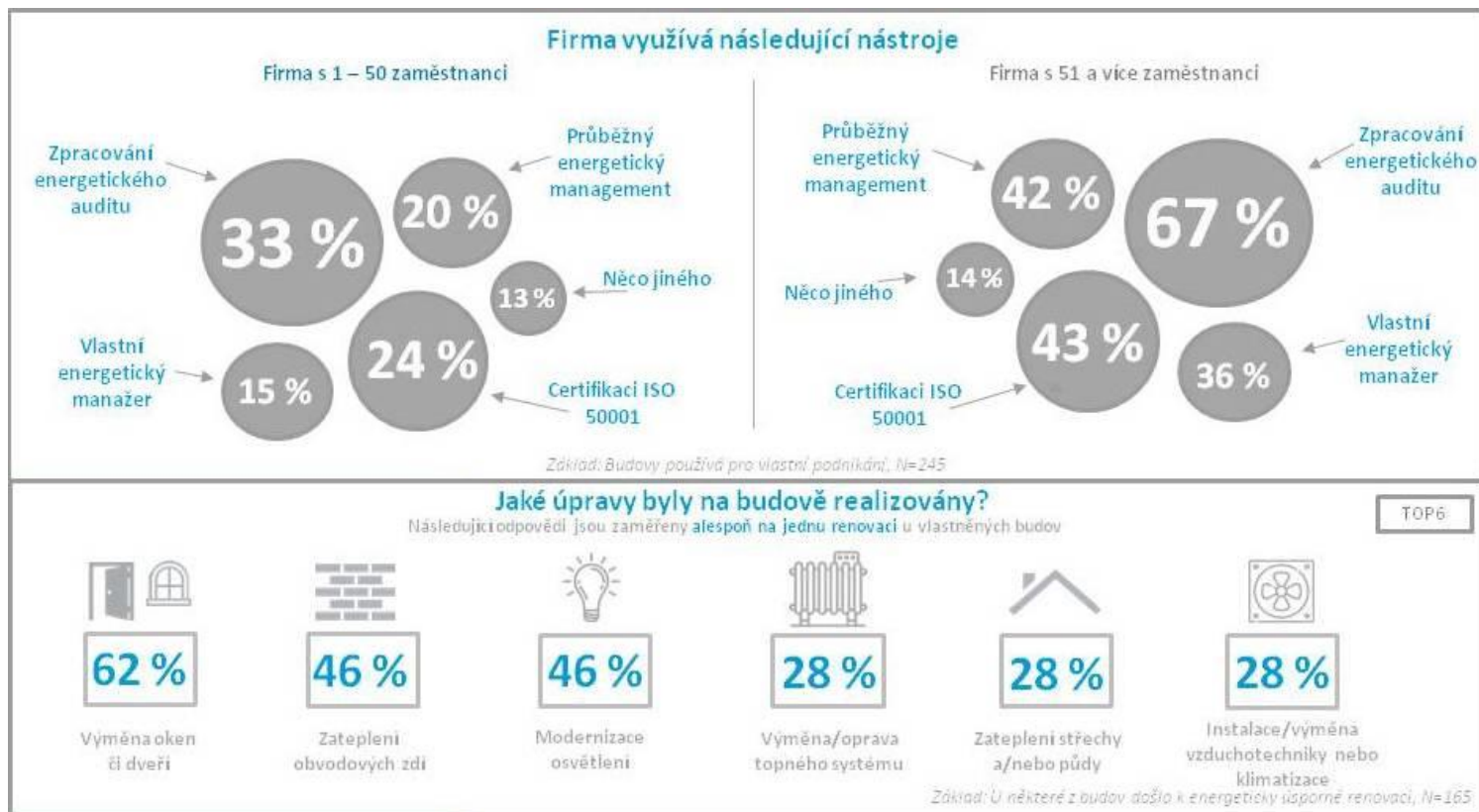
Postup přípravy energeticky úsporného projektu

- ➔ zhodnocení **současného stavu** objektu
- ➔ návrh všech **technicky proveditelných energeticky úsporných opatření**
 - ▶ odborný odhad investiční náročnosti a potenciálu úspor energie každého opatření
- ➔ návrh **optimální a proveditelné kombinace opatření**
 - ▶ přijatelná úroveň objemu investic vůči maximálně dosažitelným úsporám energie a maximální snížení provozních nákladů souvisejících se spotřebou energie
- ➔ **způsob implementace a finanční model**
 - ▶ podle nejlepšího způsobu implementace projektu, nejvhodnějších finančních zdrojů a nejpríjemnějšího modelu financování je vybrána optimální kombinace energeticky úsporných opatření

Průzkum povědomí o úsporách energie – rodinné domy

Průzkum povědomí o úsporách energie – podniky (1)

Průzkum povědomí o úsporách energie – podniky (2)

Důvody nerealizování a neplánování renovace

Určitě souhlasím +
spíše souhlasím

60 %

Nedostatek finančních prostředků

45 %

Nemáme čas, kapacitu se tomu věnovat

40 %

Spotřeba energie pro nás není podstatný faktor

35 %

Naše budova je už úsporná a víc vylepšit nejde

Základ: Nerealizovali od roku 2010 renovaci, ani neplánují renovovat v následujících 5 letech; N=40

Odkazy na zajímavé webové stránky

➔ TZB info

www.tzb-info.cz

➔ Renovuj dům

www.renovujdum.cz

Renovuj dům.cz

➔ Katalog úsporných opatření

www.kataloguspor.cz

➔ Úsporná budova

www.uspornabudova.cz

➔ Zdravá budova

www.zdravabudova.cz

➔ Energetická gramotnost

www.energeticka-gramotnost.cz

Ilustrační videa o úsporách energie (1)

3 díly videa se společným názvem „Nebojte se energie“

➔ **1. díl – Energie – úspory v domácnosti** 7:05 min.

odkaz: https://www.youtube.com/watch?v=crh8ArIM_OA

➔ **2. díl – Vytápění - konvenční a alternativní způsoby** 9:45 min.

odkaz: <https://www.youtube.com/watch?v=4M4Aoh8IOh4>

➔ **3. díl – Zateplení budovy a efektivní způsoby větrání** 7:17 min.

odkaz: https://www.youtube.com/watch?v=wX1_7pyEthQ&feature=youtu.be

Ilustrační videa o úsporách energie (2)

3 díly videa se společným názvem „Energeticky úsporné domy“

➔ **1. díl – Stavíme dům** 6:39 min.

odkaz: <https://youtu.be/MKJUua-bZPw>

➔ **2. díl – Bydlíme v energeticky úsporném domě** 12:54 min.

➔ odkaz: <https://youtu.be/aejkJJ7qtWU>

➔ **3. díl – Žádáme o dotaci** 4:19 min.

➔ odkaz: <https://youtu.be/YSUAK7HsVLw>

Děkuji za pozornost

Vladimír Sochor

sochorv@mpo.cz

MINISTERSTVO
PRŮMYSLU A OBCHODU

Sekce energetiky
Odbor energetické účinnosti a úspor

